

Háborús uszító a Szent Imre kollégium élén

Huszonöt esztendő reakciós fel-fogásának teljes gyűjteményét és a magyarországi fasizmus ideológiájának valamennyi alapelvét magában foglalja egy könyv, amelyet nem helyeztek a fasiszta könyvek listájára, szerzőjét nem ítélték el, nem állították népbíró elé. A könyv címe: »Kamaszok« írója: Koszter atya, kiadta a Szent István Társulat 1941-ben.

Ez a könyv sokezer példányszámban jelent meg, terjesztették az ifjúság körében éppen azokban az esztendőben (1941—1944), amelyekben a magyar fiatalságot a fasizmus szolgálatába próbálták állítani. Ezt a célt szolgálta Koszter atya könyve is. Külön meg kell emlékeznünk róla azért, mert Koszter atya ma is nevel, sőt igazgatója a Szent Imre Kollégiumnak.

A könyv a következő, nyilvánvalóan népbíró elé tartozó mozzanatokot tartalmazza:

Háborús izgatás (247., 267., 269. oldal),

a Szovjetunió-ellenes izgatás (305. oldal),

a spanyol szabadságharc elleni izgatás (305. oldal),

fai gyűlöletre való izgatás (334. oldal),

a fasizmus feldicsérése (261. oldal),

a munkásosztály elleni izgatás (301. oldal),

a hitlerizmus és az olasz fasizmus feldicsérése (258. oldal).

De túl ezeken a pregnans pontokon egész mentalitásában a Horthy-reakciót jelenti. Horthy az ő számára a »Nagyúr« (258. old.), az »igéretes látomás« (245. oldal). A leventéknek azzá kell lenni, »ami Olaszországban a ballila és az avantgarde, Németországban a Hitler-Jugend« (255. oldal). Az egész könyv a »magyar urat« állítja ideálként, az úri Magyarországot dicsőíti, Hitler-cenzuráját állítja példa gyanánt (258. oldal). De különös elképzelései vannak az Evangéliumról is: »A ke-

reskedelem evangéliumi erkölcsét a katolikus bankárok, gyárosok, kereskedők valósítják« (130. oldal). A tiszteletreméltó atya bizonyára Nagykovácsi (Kovacsévics) Milenkóra, a hírhedt munkásnyúzóra gondolt.

Az a kitétel sem utolsó egy nevelőtől, amikor a cselédlányról azt írja: »Isten előtt egyformák vagyatok; de társadalmilag alattad áll.

Ezek után már nem is lehet eszkalálni azon, hogy a kommunistákról a következőképpen szól: »tömeglakások, lebujók, kültelkek, nyomortanyák éjszakai népe, lerongyolódott, letiport, szélsőségek emberei, akiknek nyomorúsága nem a szegénység, hanem a bűn« (301. oldal).

*

És most felmerül a kérdés, hogyan lehet Koszter atya még most is kollégiumi igazgató?

Jól ismerjük azt a választ, amit erre a kérdésre adnak, hogy Budapest ostromának időszakában Koszter atya lehetővé tette, hogy a Szent Imre kollégium pincéjében üldözöttek menedéket találjanak és hogy nem szegődött Szálasiék szolgálatába. Ebben nem is kételkedünk. De Koszter atya könyve, amint előszavában maga írja a »bácsi bevonulás napján« jelent meg. A magyar történelemnek ezzel a katasztrófális és szégyenteljes dátumával jelzi Koszter atya könyvét, mely a háborús uszítás szolgálatában állt, gyűlöletet hirdetett, fasisztabarát és szovjetellenes beállítottságával terjesztette a magyar fiatalság közt azt az ideológiát, amely végül Szálasihoz vezetett.

Az üldözöttek bujtatását mérlegelje a népbíró mint enyhítő körülményt, az ő feladata. De hogy a Szent Imre kollégium mai igazgatója háborús és fasiszta uszító legyen, ebbe már a magyar köztársaság vallás- és közoktatásügyi miniszterének kell beleszólni.

ASZTALOS GYÖRGY

Dózsa György ceglédi beszéde

Dózsa György ceglédi beszédét 1914 május 18-án mondta. Az alábbi részletet az évforduló alkalmából hozzuk.

»Egyformán süt a nap emberre, baromra: de jó, ha a nemesség megengedi, hogy a nap rátok süssön. Mert irgalmatlanul magának követel a nemesség minden egyebet, amihez éppen annyi jogotok van, mint neki. A gögös népség még a lelketeket is csak azért hagyja meg, mert hasznára van, hogy éltek. Földjüket a ti fáradságtok és szorgalmatok műveli; barmaitokat ők eszik meg; minden a nemesség prédája. Nekik szántját-

dig kár. Ha ünnepet ül, nektek gyászotokra lesz, mert adóztat érte. Innen van pénze, amit tékozol. Ha gyász van, ha temet: ti fizetitek torát. Ti akkor ösztönt sirtok. Ha bőkezű, ha nagylelkű, ha a legszebb erényekkel fényeskedik: nektek mindig romlásokra cselekszik. Bűnösök! Pénztekre törnek, erre legszörnyebb az ember. Töleket rabolják, hogy kincsesházukat gyarapítsák, titeket kópásztanak, hogy nagyra töltekezzenek. De még kérkednek is egymás közt, ki szorít ki többet igaztalanul jobbágyaiból...

Nem élhetnek tovább pompában a

Derkovits Gyula rajza: Dózsa György a várakban

A magyar sport nemzetközi tervei

A magyar sport — amely mindig egyik legjobb diplomatája volt az országnak — lassanként kiheverti a háború és a német dúlás okozta aléltóságát és mind erősebbre fűzi nemzetközi kapcsolatait. Az átszervezett, demokratikus magyar sportélet máris szép sikerekre tekinthet vissza és ha jövő terveit vizsgáljuk, láthatjuk, hogy a sok nehéz küzdelem eredményes megvívása esetén — sok siker is várhat rá.

A magyar sport irányító szerve: a Nemzeti Sport Bizottság — átszervezése után — nagy erővel látott hozzá a nemzetközi kapcsolatok kiépítéséhez, de erejét főként az augusztus 15-től 20-ig terjedő sportnapok megfélelő előkészítésére fordítja. Ami a nemzetközi kapcsolatokat illeti, az osztrákokkal máris minden sportágban felvette Magyarország az érintkezés fonalát; nagyjából ugyanez a helyzet a románokkal is. Lengyelország szintén hajlandóan mutatkozik a legszorosabb sportérkezésre. A nyugati országok közül azonban egyelőre csupán a franciák és svájciak részéről van némi érdeklődés.

Ami az egyes sportágakat illeti,

labdarúgásban

éppen június 2-án lesz három nagy nemzetközi erőpróba: a magyar-román válogatott és a Budapest—Párizs, valamint a Budapest—Temesvár mérkőzés. Meghívták Magyarországra a csehszlovákiai túrára induló angol kupagyőztes Derby County csapatát; jövetele még bizonytalan. (A csehekkel virágzóan megindult sportérkezésre a legutóbbi napokban sporton kívül álló okok miatt megakadt.) Az országos sportnapokra nagyszabású körmérkőzést akar rendezni a Magyar Labdarúgó Szövetség. Osztrák, csehszlovák, svájci, olasz és román válogatott, vagy elsőklasszú klubcsapatokat akar meghívni egy budapesti körmérkőzésre.

Atletikában

az augusztus 26-án. Oslóban rendezendő Európa bajnokságokra készülődik a ma-

gyar sport, de előbb még vendégül akarják látni a szomszéd államok néhány neves versenyzőjét.

Tenniszben

szó van a magyar-cseh válogatott mérkőzés megrendezéséről. (Sajnos, a nagy nemzetközi tornában, a Davis-Cup-ben Magyarország — mint volt csatlósállam — nem vehet részt ezidén.) Az

asztali teniszesezők

hét nemzet részvételével terveznek nemzetközi versenyt. A magyar bajnokságokon résztvesznek a legjobb szlovák versenyzők is.

A világhírű magyar

vívók

é hó 19-én rendezik meg a fasizmus áldozatává lett Garay, Petschauer és Kabos olimpiai bajnokok emlékversenyt. A nagy rivális olasz csapatot a Tetszán-szky-emlékverseny keretében akarják szembeállítani a magyar válogatottal.

Az

úszók és vízpolóók

a brüsszeli Európa-bajnokságokra készültek; a napokban jött az értesítés, hogy ez a verseny elmarad. Most ennek pótlására folytatnak különböző nemzetközi tárgyalásokat; bizonyos, hogy lesz rövidesen egy magyar-osztrák női úszóválogatott mérkőzés.

A

birkózók

a svájciakkal szeretnének mérkőzni, de tárgyalnak az osztrákokkal és a lengyelekkel is. Amszterdami vagy egy másik holland városban lesz a Nemzetközi Birkózó Szövetség közgyűlése, amely a magyar Csillag Miklóst jelölte főtitkárnak. A

bokszolók

a csehszlovákiai túrájukra utazó románokkal igyekeznek Budapesten megmérkőzni. Az NSB-nél éppen a napokban érdeklődtek az osztrák professzionista

tok az ugart, nekik ültettek szőlőt, nekik neveltek nyáját és csordát. Nektek csak szolgaság és inség marad. S annál keservebb elviselni ezt, mert a legnagyobb szükség azoknak jut, akik minden jószágot szerezték.

A nemesség fősvénysége mindenből kiforgat. Minden ember tudja Magyarországon, senki előtt sem titok, hogy minő nyomorúság minden napotok. Bármit tett bármikor a nemesség, ha nagy mű, ha csekélység, a ti fáradságtokkal készült, a ti költségekkel. Ha a nemes házat épít, ha nőül, ha leányát adja férjhez, ha vendéget vár, ha meghal, ha a királyhoz megy a maga dolgában: titeket fejnek. Bármit tesz, a ti rovásokra megy a dolog.

Van-e emberség abban, aki így cselekszik? Bármi éri a nemest: jó szerencse, balszerencse: nektek min-

gonoszok, ha bátran levetíték a szolgaság jármát...

El ne szalassátok ezt az alkalmat, vívjátok ki szabadságotokat!

Elszál a kedvező pillanat és nem tér vissza soha többé, ha azonnal meg nem ragadjátok. Követi az okos a kínáló szerencsét, s ha magától jön, el nem szalasztja...

Oktalan félelem ne csökkentse bátorságotokat! Meg ne szédítse lelketeket a hívságos remény, hogy majd irgalmat nyerhettek. Ne higgyétek, hogy bocsánatot kérhettek, s ellenségeitek meglágyulnak. Ha szándékok és seregetek hiábavaló: jövőtökben nincs remény...

Nincsen hát közepút! Vagy ki kell írtani a nemességet, vagy véretekkel és örök súlyos szolgasággal kell a gögös ellenségnek vékelnetek...

(Tubero (Cervinus) Lajos dalmát származású történetíró könyvéből.)

bokszolók. A súlyemelőket szintén az osztrákokkal állanak élénk kapcsolatban.

A

kézilabdázók

a svájciakkal, lengyelekkel, románokkal és osztrákokkal való mérkőzésekre készülnek. A magyar-román mérkőzés a futballválogatott előtt kerül lejátszásra. A kosárlabdázók nagy sikerük — a berni Európa-bajnokság harmadik helyének kivívása! — után szintén további mérkőzésekre készülnek.

A

kerékpárosok

csehszlovák, osztrák és román versenyzők vendéglátását tervezik. Az autó- és motorszövetség augusztus 18-án vagy 20-án a Városligetben rendezi Nemzetközi Nagydíjas versenyt.

Az

az evezősök

román és osztrák versenyzőket várnak a sportnapokra, a kajakosok osztrákokat

és svédeket. Stockholmban most alakul meg a kajakosok világszövetsége, ahova meghívták a magyarokat is. Ugyancsak meghívás érkezett egy versenykörútra Svájcba is.

Most folyik a Nemzetközi Gyephokkiszövetség kongresszusa, amelyre résztvesz a magyarok képviselőiben dr. Hircsik István is.

A Sportorvosi Tanács előadásorozatát tervez a sportnapok alkalmából, amelyre szovjet tudósok meghívását is tervezték. Reméli a magyar sport azt is, hogy szovjet sportolókat is üdvözölhet a sportnapok alkalmából.

A magyar »sportdiplomácia« — mint látjuk — erős tevékenységben van... Céja, hogy különösen a környező államokkal való sportkapcsolatok ápolása révén elmélyítse a Magyarország és a nemzetek közötti barátságot, másrészt pedig a nemzetközi csapatokban megedzze a magyar sportolókat, hogy méltó módon képviselhessék a magyar színeket az 1948-as londoni olimpián.

LÉVAI BELA